

Dosarul nr.2ra-2135/19

Prima instanță - Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. : E. Badan-Melnic)

Instanța de apel - Curtea de Apel Chișinău (jud. : N. Simciuc, I. Muruianu, I. Cotruță)

Î N C H E I E R E

27 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în următoarea componență :

Președintele ședinței, judecătorul – Dumitru Mardari,

judecătorii – Maria Ghervas, Nina Vascan, Iurie Bejenaru, Victor Burduh

examinând cererea Societății cu Răspundere Limitată „Sudzucker-Moldova”, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „sub toate aspectele” din art. 9 alin. (1) al Legii securității și sănătății în muncă nr.186 din 10 iulie 2008,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Struț Maria, Dziuba (Struț) Anastasia, Struț Iurie, Oleiniciuc-Crasnaia Tatiana și Oleiniciuc Avel împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Sudzucker-Moldova”, intervenient accesoriu Lukacik Jan privind încasarea indemnizației unice și a dobânzii întârziere,

c o n s t a ț ă:

La 10 mai 2017, Struț Maria, Dziuba (Struț) Anastasia, Struț Iurie, Oleiniciuc Crasnaia Tatiana și Oleiniciuc Avel (în interesele căruia acționează Oleiniciuc Crasnaia Tatiana) s-au adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Sudzucker Moldova” cu privire la încasarea indemnizației unice și a dobânzii de întârziere.

În motivarea acțiunii, au reiterat că, la 22 februarie 2013 administrația Societății cu Răspundere Limitată „Sudzucker Moldova” a emis ordinul nr.12-dep cu privire la delegare în deplasare în or. Hustopece, Cehia și la firma „Hidrotech” în or. Brno, Cehia și în or. Bratislava, Slovacia începând cu data de 3 martie 2013 până la data de 12 martie 2013 următorii colaboratori ai Departamentului Tehnica, Tehnologie și Producere - Lukacik Jan - specialist principal în tehnică, Magdei Rostislav - director tehnic unității de producere Fălești; Struț Anjelina - șef de schimb unității de producere Drochia; Oleiniciuc Serghei - șef de schimb unității de producere Drochia.

Deplasarea a avut loc cu automobilul Societății cu Răspundere Limitată „Sudzucker Moldova”, de model Skoda Octavia, nr. de înmatriculare DR SZ 040 condus de angajatul pârâtului Lukacik Jan. Tranzitând România, în data de 3 martie 2013, în jurul orelor 06:30 autoturismul de serviciu a societății de marca Škoda Octavia, cu nr. de înmatriculare „DR SZ 040”, condus de Lukacik Jan se deplasa pe DN 1 C prin localitatea Cășeiu, județul Cluj, România, din direcția Dej spre Baia Mare cu viteza 98 km/ora, a trecut pe sensul opus de mers și a intrat în coliziune frontală cu un cap de pod de beton.

În urma impactului două persoane aflate în autoturismul și anume Struț Anjelina și Oleiniciuc Serghei au decedat.

Potrivit procesului-verbal nr.90 din 21 martie 2013 întocmit de Inspectoratul Teritorial de Muncă Drochia, în conformitate cu pct.3 al Regulamentului privind modul de cercetare accidentelor de muncă, acest accident a fost calificat ca accidentul de muncă mortal.

Conducătorului auto Lukacik Jan i s-a întocmit dosar penal pentru săvârșirea infracțiunii de „Uciderea din culpă” prevăzută de art. 178 alin.(2) și (5) din Codul penal al României, iar prin sentința penală nr. 629/2014 a judecătoriei Dej din 23 septembrie 2013, Lukacik Jan a fost recunoscut culpabil în infracțiunea de ucidere din culpă prevăzută de art.178 alin.(1),(2) și (5) din Codul penal al României cu aplicarea pedepsei de 2 ani și 10 luni închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe durata termenului de încercare de 4 ani și 10 luni.

Iar prin Decizia Penală definitivă nr. 688/A/2015 a Curții de Apel Cluj din 15 mai 2015 a fost admis apelul declarat de Parchetul de pe lângă Judecătoria Dej împotriva sentinței penale nr.629 din 23 septembrie 2014 a Judecătoriei Dej în partea modalității de executare a pedepsei aplicate inculpatului.

Astfel, Curtea de Apel Cluj a dispus ca pedeapsa de 2 ani și 10 luni închisoare aplicată inculpatului Lukacik Jan pentru săvârșirea infracțiunii de ucidere din culpă, prevăzută de art. 178 alin. (1), (2) și (5) din Codul penal să fie executată în regim de detenție.

Reclamanții au menționat că, vina în producerea accidentul de muncă o poartă Societatea cu Răspundere Limitată ”Sudzucker Moldova” și care are obligația de a repara prejudiciul material și de a achita indemnizația unică moștenitorilor legali a decedaților Struț Anjelina și Oleiniciuc Serghei.

La 25 februarie 2016, s-au adresat către Societatea cu Răspundere Limitată ”Sudzucker Moldova” cu solicitarea de a le fi achitată indemnizația unică, însă cererea a fost lăsată fără soluționare, motivând că persoanele decedate nu au fost cuplați cu centura de siguranța, respectiv poartă răspundere pentru consecințele produse.

Reclamanții au indicat că, Societatea cu Răspundere Limitată „Sudzucker Moldova” urmează să achite și o dobândă de întârziere, prevăzută de art. 619 din Codul civil, deoarece deși prin decizia penală a Curții de Apel Cluj din 15 mai 2015, a fost stabilită culpabilitatea angajatului în uciderea lui Struț Anjelina și Oleiniciuc Serghei, pârâtul ignoră achitarea indemnizației unice.

În drept, reclamanții și-au întemeiat acțiunea pe prevederile art. 18 din Legea securității și sănătății în muncă nr. 186 din 10 iulie 2008, Regulamentul privind modul de cercetare a accidentelor de muncă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1361 din 22 decembrie 2005, art. art. 280, 585, 619, 1410 din Cod civil.

Reclamanții au solicitat încasarea din contul Societății cu Răspundere Limitată „Sudzucker Moldova” în mod solidar în beneficiul lui Struț Iurie, Struț Maria și Struț Anastasia a indemnizației unice în legătură cu accidentul de muncă mortal în mărime de 1 890 827,82 lei și a dobânzii de întârziere în sumă de 1 030 630,22 lei, încasarea în beneficiul lui Oleiniciuc Crasnaia Tatiana și Oleiniciuc Avel a indemnizației unice în legătură cu accidentul de muncă mortal în mărime de 1 252 490 lei și a dobânzii de întârziere în sumă de 682 692,84 lei.

Prin încheierea protocolară din 17 ianuarie 2018 a Judecătoresei Chișinău, sediul Centru a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu – Lucancik Jan.

Prin hotărârea din 5 octombrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată s-a admis parțial.

S-a încasat din contul Societății cu Răspundere Limitată „Sudzucker Moldova” în beneficiul lui Struț Iurie, Dziuba (Struț) Anastasia, Struț Maria, în mod solidar, suma de 1 890 827,82 lei cu titlu de indemnizație unică pentru decesul angajatului Struț Anjelina, survenit în urma accidentului de muncă.

S-a încasat din contul Societății cu Răspundere Limitată „Sudzucker Moldova”, în beneficiul Tatiane Oleiniciuc-Crasnaia, și Oleiniciuc Avel, în mod solidar, suma de 1 252 490,16 lei cu titlu de indemnizație unică pentru decesul angajatului Oleiniciuc Serghei, survenit în urma accidentului de muncă.

În rest, pretențiile reclamantului au fost respinse ca neîntemeiate.

S-a încasat din contul Societății cu Răspundere Limitată „Sudzucker Moldova” în beneficiul statului suma de 50 000 lei cu titlu de taxă de stat.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 30 octombrie 2018, avocatul Pohila Igor acționând în interesele apelanților Struț Iurie, Dziuba (Struț) Anastasia, Struț Maria, Oleiniciuc-Crasnaia Tatiana, a depus apel solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Centru, din 5 octombrie 2018 și emiterea unei noi hotărâri de admitere a cerinței privind încasarea din contul Societății cu Răspundere Limitată „Sudzucker Moldova” în beneficiul apelanților a dobânzii de întârziere calculate la adoptarea deciziei.

La fel, nefiind de acord cu soluția primei instanței, la 2 noiembrie 2018, Societatea cu Răspundere Limitată „Sudzucker Moldova” a depus apel solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii din 5 octombrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în partea admitterii acțiunii.

Prin decizia din 11 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarant de Societatea cu Răspundere Limitată „Sudzucker-Moldova”.

S-a admis cererea de apel declarată de avocatul Pohila Igor în interesele lui Struț Maria, Dziuba (Struț) Anastasia, Struț Iurie și Oleiniciuc-Crasnaia Tatiana și s-a casat hotărârea din 5 octombrie 2018 a Judecătorei Chișinău sediul Centru, în partea pretențiilor respinse, pronunțând în această parte o hotărâre nouă prin care :

S-a încasat din contul Societății cu Răspundere Limitată „Sudzucker-Moldova” în beneficiul lui Struț Maria, Dziuba (Struț) Anastasia și Struț Iurie, în mod solidar, dobânda de întârziere în sumă de 710 199 lei (șapte sute zece mii una sută nouăzeci și nouă lei).

S-a încasat din contul Societății cu Răspundere Limitată „Sudzucker-Moldova” în beneficiul lui Oleiniciuc Crasnaia Tatiana și Oleiniciuc Avel, în mod solidar, dobânda de întârziere în sumă de 470 438,61 lei (patru sute șaptezeci mii patru sute treizeci și opt lei 61 bani). În rest hotărârea s-a menținut.

S-a încasat din contul Societății cu Răspundere Limitată „Sudzucker-Moldova” în bugetul de stat, taxa de stat în sumă de 35419 lei (treizeci și cinci mii patru sute nouăsprezece lei).

La 23 septembrie 2019, Societatea cu Răspundere Limitată „Sudzucker-Moldova” a declarat recurs împotriva deciziei din 11 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând, admiterea recursului, casarea totală a deciziei instanței de apel și

casarea parțială a hotărârii instanței în partea admiterii acțiunii și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere totală a acțiunii înaintată de reclamanti.

La 5 noiembrie 2019, Societatea cu Răspundere Limitată „Sudzucker-Moldova” a depus recurs suplimentar.

La 27 noiembrie 2019, Societatea cu Răspundere Limitată „Sudzucker-Moldova” a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „sub toate aspectele” din art. 9 alin. (1) al Legii securității și sănătății în muncă nr.186 din 10 iulie 2008,

În motivarea cererii a indicat că, atât prima instanță cât și instanța de apel a facut trimitere și aplicat la examinarea cauzei prevederile art. 9 alin. (1) din Legea securității și sănătății în muncă nr.186 din 10 iulie 2008.

Art. 9 alin. (1) reglementează că, angajatorul este obligat să asigure securitatea și sănătatea lucrătorilor „sub toate aspectele” ce țin de activitatea desfășurată.

Sintagma „sub toate aspectele” este neconstituțională deoarece generează o situație incertă și confuză vis-a-vis de întinderea obligațiilor angajatorului în materie de securitate și sănătate în muncă și încalcă prevederile art. 23 din Constituție, care prevede dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle.

Examinând cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate a sintagmei „sub toate aspectele” din art. 9 alin. (1) al Legii securității și sănătății în muncă nr.186 din 10 iulie 2008, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră, că aceasta urmează a fi respinsă drept neîntemeiată, din următoarele considerente.

Prin hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională a hotărât în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională.

Totodată, Curtea Constituțională a reținut că, judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1)

(2) lit. a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

(3) *Prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei.*

În acest sens, Curtea Constituțională a relevat că prerogativa de a soluționa excepțiile de neconstituționalitate, cu care a fost investită prin articolul 135 alin.(1) lit. g) din Constituție, presupune stabilirea corelației dintre normele legislative și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia și de relevanța prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului principal în instanțele de judecată.

În acest sens, instanța urmează să constate dacă prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei, și dacă sub imperiul acestora s-au născut raporturi juridice care continuă să producă efecte și sunt determinante pentru soluționarea chestiunii.

(4) Nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Colegiul reține că prevederile contestate nu au constituit anterior obiectul controlului constituționalității.

Respectiv, una din condițiile de ridicare a excepției de constituționalitate reprezintă aplicarea prevederilor contestate la soluționarea cauzei.

În acest context, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție, relevă următoarele.

La caz, esența litigiului este achitarea indemnizației unice în temeiul art. 18 alin. (2) din Legea securității și sănătății în muncă nr.186 din 10 iulie 2008, care stabilește că, în caz de deces al lucrătorului în urma unui accident de muncă sau a unei boli profesionale, unitatea care poartă vina pentru accidentul de muncă sau pentru boala profesională repară prejudiciul material persoanelor care au dreptul la aceasta, în modul și în mărimea stabilită de lege, și, în plus, le plătește, din contul mijloacelor proprii, o indemnizație unică, luându-se ca bază salariul mediu anual al celui decedat, înmulțit la numărul anilor compleți pe care acesta nu i-a trăit până la vârsta de 62 de ani, dar nu mai puțin de 10 salarii medii anuale.

Norma constituționalitatea căreia se contestă este sintagma „sub toate aspectele” din art. 9 alin. (1) din Legea securității și sănătății în muncă nr.186 din 10 iulie 2008 care prevede că, angajatorul este obligat să asigure securitatea și sănătatea lucrătorilor sub toate aspectele ce țin de activitatea desfășurată.

Potrivit art. 12¹ alin. (2) lit. c) din Codul de procedură civilă la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii prevederile contestate care urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei.

Colegiul menționează că, atât instanța de fond, cât și instanța de apel, la examinarea cauzei nu au aplicat prevederile art. 9 alin. (1) din Legea securității și sănătății în muncă.

Norma a cărei constituționalitate se cere a fi verificată, la emiterea soluției nu a fost aplicată direct raporturilor juridice în cauză.

Or, în cazul respectiv, instanța a constatat în temeiul art. 10 alin. (1), 17, 18 alin.(2) din Legea securității și sănătății în muncă și a Regulamentului cu privire la plata de către întreprinderi, organizații și instituții a indemnizației unice pentru pierderea capacității de muncă sau decesul angajatului în urma unui accident de muncă sau unei afecțiuni profesionale, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 513 din 11.08.93, că angajatorul poartă răspundere pentru repararea prejudiciului cauzat pentru decesul angajaților.

Având în vedere că nu sunt întrunite condițiile menționate la paragraful 82 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituția Republicii Moldova, rezultă netemeinicia cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate

În concluzie, Colegiul reține că cererea depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Sudzucker-Moldova” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „sub toate aspectele” din art. 9 alin. (1) al Legii securității și sănătății în muncă, urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

În conformitate cu art. 269-270 din Codul de procedură civilă, Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Cererea Societății cu Răspundere Limitată „Sudzucker-Moldova” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „sub toate aspectele” din art. 9 alin. (1) al Legii securității și sănătății în muncă, se respinge ca neîntemeiată.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan

Iurie Bejenaru

Victor Burduh

Prima instanță - Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. : E. Badan-Melnic)
Instanța de apel - Curtea de Apel Chișinău (jud. : N. Simciuc, I. Muruianu, I. Cotruță)

DECIZIE

27 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în următoarea componență :

Președintele ședinței, judecătorul – Dumitru Mardari,

judecătorii – Maria Ghervas, Nina Vascan, Iurie Bejenaru, Victor Burduh

examinând recursul declarat Societatea cu Răspundere Limitată „Sudzucker-Moldova”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Struț Maria, Dziuba (Struț) Anastasia, Struț Iurie, Oleiniciuc-Crasnaia Tatiana și Oleiniciuc Avel împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Sudzucker-Moldova”, intervenient accesoriu Lukacik Jan privind încasarea indemnizației unice și a dobânzii întârziere,

împotriva deciziei din 11 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarant de Societatea cu Răspundere Limitată „Sudzucker-Moldova”,

s-a admis cererea de apel declarată de avocatul Pohila Igor în interesele lui Struț Maria, Dziuba (Struț) Anastasia, Struț Iurie și Oleiniciuc-Crasnaia Tatiana, s-a casat hotărârea din 5 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, în partea pretențiilor respinse, pronunțând în această parte o nouă hotărâre de admitere a cerințelor,

c o n s t a ț ă:

La 10 mai 2017, Struț Maria, Dziuba (Struț) Anastasia, Struț Iurie, Oleiniciuc Crasnaia Tatiana și Oleiniciuc Avel (în interesele căruia acționează Oleiniciuc Crasnaia Tatiana) s-au adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Sudzucker Moldova” cu privire la încasarea indemnizației unice și a dobânzii de întârziere.

În motivarea acțiunii, au reiterat că, la 22 februarie 2013 administrația Societății cu Răspundere Limitată „Sudzucker Moldova” a emis ordinul nr.12-dep cu privire la delegare în deplasare în or. Hustopece, Cehia și la firma „Hidrotech” în or. Brno, Cehia și în or. Bratislava, Slovacia începând cu data de 3 martie 2013 până la data de 12 martie 2013 următorii colaboratori ai Departamentului Tehnica, Tehnologie și Producere - Lukacik Jan - specialist principal în tehnică, Magdei Rostislav - director tehnic unității de producere Fălești; Struț Anjelina - șef de schimb unității de producere Drochia; Oleiniciuc Serghei - șef de schimb unității de producere Drochia.

Deplasarea a avut loc cu automobilul Societății cu Răspundere Limitată „Sudzucker Moldova”, de model Skoda Octavia, numărul de înmatriculare DR SZ 040

condus de angajatul pârâtului Lukacik Jan. Tranzitând România, în data de 3 martie 2013, în jurul orelor 06:30 autoturismul de serviciu a societății de marca Škoda Octavia, cu nr. de înmatriculare „DR SZ 040”, condus de Lukacik Jan se deplasa pe DN 1 C prin localitatea Cășeiu, județul Cluj, România, din direcția Dej spre Baia Mare cu viteza 98 km/ora, a trecut pe sensul opus de mers și a intrat în coliziune frontală cu un cap de pod de beton.

În urma impactului două persoane aflate în autoturismul și anume Struț Anjelina și Oleiniciuc Serghei au decedat.

Potrivit procesului-verbal nr.90 din 21 martie 2013 întocmit de Inspectoratul Teritorial de Muncă Drochia, în conformitate cu pct.3 al Regulamentului privind modul de cercetare accidentelor de muncă, acest accident a fost calificat ca accidentul de muncă mortal.

Conducătorului auto Lukacik Jan i s-a întocmit dosar penal pentru săvârșirea infracțiunii de „Uciderea din culpă” prevăzută de art. 178 alin.(2) și (5) din Codul penal al României, iar prin sentința penală nr. 629/2014 a judecătorei Dej din 23 septembrie 2013, Lukacik Jan a fost recunoscut culpabil în infracțiunea de ucidere din culpă prevăzută de art.178 alin.(1),(2) și (5) din Codul penal al României cu aplicarea pedepsei de 2 ani și 10 luni închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe durata termenului de încercare de 4 ani și 10 luni.

Iar prin Decizia Penală definitivă nr. 688/A/2015 a Curții de Apel Cluj din 15 mai 2015 a fost admis apelul declarat de Parchetul de pe lângă Judecătoria Dej împotriva sentinței penale nr.629 din 23 septembrie 2014 a Judecătorei Dej în partea modalității de executare a pedepsei aplicate inculpatului.

Astfel, Curtea de Apel Cluj a dispus ca pedeapsa de 2 ani și 10 luni închisoare aplicată inculpatului Lukacik Jan pentru săvârșirea infracțiunii de ucidere din culpă, prevăzută de art. 178 alin. (1), (2) și (5) din Codul penal să fie executată în regim de detenție.

Reclamanții au menționat că, vina în producerea accidentului de muncă o poartă Societatea cu Răspundere Limitată ”Sudzucker Moldova” și care are obligația de a repara prejudiciul material și de a achita indemnizația unică moștenitorilor legali a decedaților Struț Anjelina și Oleiniciuc Serghei.

La 25 februarie 2016, s-au adresat către Societatea cu Răspundere Limitată ”Sudzucker Moldova” cu solicitarea de a le fi achitată indemnizația unică, însă cererea a fost lăsată fără soluționare, motivând că persoanele decedate nu au fost cuplați cu centura de siguranța, respectiv poartă răspundere pentru consecințele produse.

Reclamanții au indicat că, Societatea cu Răspundere Limitată „Sudzucker Moldova” urmează să achite și o dobândă de întârziere, prevăzută de art. 619 din Codul civil, deoarece deși prin decizia penală a Curții de Apel Cluj din 15 mai 2015, a fost stabilită culpabilitatea angajatului în uciderea lui Struț Anjelina și Oleiniciuc Serghei, pârâtul ignoră achitarea indemnizației unice.

În drept, reclamanții și-au întemeiat acțiunea pe prevederile art. 18 din Legea securității și sănătății în muncă nr. 186 din 10 iulie 2008, Regulamentul privind modul de cercetare a accidentelor de muncă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1361 din 22 decembrie 2005, art. art. 280, 585, 619, 1410 din Codul civil.

Reclamanții au solicitat încasarea din contul Societății cu Răspundere Limitată „Sudzucker Moldova” în mod solidar în beneficiul lui Struț Iurie, Struț Maria și Struț

Anastasia a îndemnizației unice în legătură cu accidentul de muncă mortal în mărime de 1 890 827,82 lei și a dobânzii de întârziere în sumă de 1 030 630,22 lei, încasarea în beneficiul lui Oleiniciuc Crasnaia Tatiana și Oleiniciuc Avel a indemnizației unice în legătură cu accidentul de muncă mortal în mărime de 1 252 490 lei și a dobânzii de întârziere în sumă de 682 692,84 lei.

Prin încheierea protocolară din 17 ianuarie 2018 a Judecătoresei Chișinău, sediul Centru a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu – Lucancik Jan.

Prin hotărârea din 5 octombrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată s-a admis parțial.

S-a încasat din contul Societății cu Răspundere Limitată „Sudzucker Moldova” în beneficiul lui Struț Iurie, Dziuba (Struț) Anastasia, Struț Maria, în mod solidar, suma de 1 890 827,82 lei cu titlu de indemnizație unică pentru decesul angajatului Struț Anjelina, survenit în urma accidentului de muncă.

S-a încasat din contul Societății cu Răspundere Limitată „Sudzucker Moldova”, în beneficiul Tatiane Oleiniciuc-Crasnaia, și Oleiniciuc Avel, în mod solidar, suma de 1 252 490,16 lei cu titlu de indemnizație unică pentru decesul angajatului Oleiniciuc Serghei, survenit în urma accidentului de muncă.

În rest, pretențiile reclamantului au fost respinse ca neîntemeiate.

S-a încasat din contul Societății cu Răspundere Limitată „Sudzucker Moldova” în beneficiul statului suma de 50 000 lei cu titlu de taxă de stat.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 30 octombrie 2018, avocatul Pohila Igor acționând în interesele apelanților Struț Iurie, Dziuba (Struț) Anastasia, Struț Maria, Oleiniciuc-Crasnaia Tatiana, a depus apel solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Centru, din 5 octombrie 2018 și emiterea unei noi hotărâri de admitere a cerinței privind încasarea din contul Societății cu Răspundere Limitată „Sudzucker Moldova” în beneficiul apelanților a dobânzii de întârziere calculate la adoptarea deciziei.

La fel, nefiind de acord cu soluția primei instanței, la 2 noiembrie 2018, Societatea cu Răspundere Limitată „Sudzucker Moldova” a depus apel solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii din 5 octombrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în partea admitterii acțiunii.

Prin decizia din 11 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul Societății cu Răspundere Limitată „Sudzucker-Moldova”.

S-a admis cererea de apel declarată de avocatul Pohila Igor în interesele lui Struț Maria, Dziuba (Struț) Anastasia, Struț Iurie și Oleiniciuc-Crasnaia Tatiana și s-a casat hotărârea din 5 octombrie 2018 a Judecătorei Chișinău sediul Centru, în partea pretențiilor respinse, pronunțând în această parte o hotărâre nouă prin care :

S-a încasat din contul Societății cu Răspundere Limitată „Sudzucker-Moldova” în beneficiul lui Struț Maria, Dziuba (Struț) Anastasia și Struț Iurie, în mod solidar, dobânda de întârziere în sumă de 710 199 (șapte sute zece mii una sută nouăzeci și nouă lei).

S-a încasat din contul Societății cu Răspundere Limitată „Sudzucker-Moldova” în beneficiul lui Oleiniciuc Crasnaia Tatiana și Oleiniciuc Avel, în mod solidar, dobânda de întârziere în sumă de 470 438,61 lei (patru sute șaptezeci mii patru sute treizeci și opt lei 61 bani).

În rest hotărârea s-a menținut.

S-a încasat din contul Societății cu Răspundere Limitată „Sudzucker-Moldova” în bugetul de stat, taxa de stat în sumă de 35419 lei (treizeci și cinci mii patru sute nouăsprezece lei).

La 23 septembrie 2019, Societatea cu Răspundere Limitată „Sudzucker-Moldova” a declarat recurs împotriva deciziei din 11 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând, admiterea recursului, casarea totală a deciziei instanței de apel și casarea parțială a hotărârii instanței în partea admiterii acțiunii și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere totală a acțiunii înaintată de reclamanti.

În motivare, a indicat că decizia instanței de apel în partea admiterii pretențiilor privind încasarea indemnizației unice este neîntemeiată cu încălcarea normelor de drept material și aprecierea arbitrară a probelor.

Atât prima instanță cât și instanța de apel în mod nejustificat și neîntemeiat au constatat vinovăția societății în producerea accidentului de muncă și ca urmare au concluzionat necesitatea încasării din contul Societății cu Răspundere Limitată „Sudzucker-Moldova” a indemnizației unice.

Recurentul consideră că, la examinarea cauzei instanțele ierarhic inferioare au încălcat normele de drept material prin aplicarea unei legi care nu trebuia să fie aplicată și interpretarea eronată a legii referitor la capătul de cerere privind încasarea dobânzii de întârziere.

Obligația de achitare a indemnizației unice a devenit certă la data adoptării deciziei instanței de apel, adică 11 septembrie 2019, act prin care s-a constatat vinovăția Societății cu Răspundere Limitată „Sudzucker-Moldova” în comiterea accidentului de muncă.

Ca temei de drept a recursului, recurentul a invocat prevederile art.432 alin.(2) lit. a) și c) din Codul de procedură civilă.

La 5 noiembrie 2019, Societatea cu Răspundere Limitată „Sudzucker-Moldova” a depus recurs suplimentar.

A menționat că, atât prima instanță, cât și instanța de apel au dat o apreciere neîntemeiată a înscrisurilor din dosar.

La materialele cauzei există probe contradictorii cu cea pe care instanțele inferioare și-a întemeiat soluția, și anume: dispozițiile Inspectoratul de Stat al Muncii Nr. 9 și Nr. 10 din 20.06.2017, care nu au primit nici-o apreciere, însă prin care se dovedește în mod cert că vinovat de comiterea accidentului de muncă mortal se face Lukacik Jan.

Instanțele inferioare au constatat vinovăția societății în comiterea accidentului de muncă fără să țină cont că circumstanțele care puteau și urmau să fie constatate din unele înscrisuri probatori și sunt în contradicție cu circumstanțele constatate din probe reținute de către instanță.

Recurentul a invocat că, sunt neîntemeiate și afirmațiile instanțelor inferioare vis-a-vis de necesitatea instructării și verificării aptitudinilor de a conduce autovehicule ale salariatului Jan Lukacik, precum și privitor la necesitatea respectării regulilor de circulație rutieră.

Abilitățile de conducător de autovehicule sunt confirmate de către autoritatea care au eliberat carnetul/permisul de conducere iar faptul eliberării/deținerii permisului de conducere presupune în sine abilitatea de a conduce mijloace de transport, precum și cunoașterea legislației/regulilor de circulație rutieră.

Prejudiciul suferit de către Struț Angelina și de către Oleiniciuc Serghei prin deces a survenit urmare a nerespectării, de către Jan Lukacik, a regulilor de circulație rutieră, și anume acesta nu a adaptat viteza de deplasare în localitate, a pierdut controlul volanului/autoturismului, a pătruns pe contrasens și a intrat în coliziune cu un cap de pod, acțiuni ce au fost calificate de către autoritățile române drept încălcare a prevederilor art. 121 din OUG nr. 195/2002, potrivit cărora „conducătorii de vehicule sunt obligați să respecte viteza maximă admisă pe sectorul de drum pe care circulă și pentru categoria din care face parte vehiculul condus, precum și cea impusă prin mijloacele de semnalizare.

Recurentul a indicat că, în speță lipsește cel puțin una din condițiile obligatorii, întrunirea cumulativă a cărora permite angajarea răspunderii delictuale, pentru prejudiciul cauzat prin vătămare a integrității corporale, prin altă vătămare a sănătății sau prin deces în timpul executării obligațiilor de serviciu, și anume: legătura de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța menționează că dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 11 septembrie 2019.

Conform art.434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit scrisorii de comunicare, instanța de apel a expediat participanților la proces copia deciziei motivate, la 30 septembrie 2019, însă la materialele dosarului lipsesc date referitoare la recepționarea acesteia.

Cererea de recurs a fost depusă la 23 septembrie 2019, respectiv în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Astfel, la 13 octombrie 2019 instanța de recurs a comunicat intimațiilor copia recursurilor, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii (f. d. 61 Vol. II), corespondența fiind returnată instanței cu inscripția nereclamat (f. d. 62,63 Vol. II).

Prin referința depusă la 14 noiembrie 2019, avocatul Pohila Igor în interesele lui Struț Maria, Dziuba (Struț) Anastasia, Struț Iurie și Oleiniciuc-Crasnaia Tatiana a indicat că recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Sudzucker-Moldova” este nefondat.

Instanța de apel a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și soluția pronunțată de instanța de apel este corectă.

Instanța a dat o calificare corectă raportului juridic litigios, corect a determinat norma aplicabilă și a adoptat o concluzie corectă cu privire la drepturile și obligațiile părților.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 13 noiembrie 2019, recursul declarat Societatea cu Răspundere Limitată „Sudzucker-Moldova” a fost considerat admisibil.

În corespundere cu art. 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, statuează că judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Potrivit prevederilor art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

În temeiul art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Verificând argumentele invocate în recurs, pe baza materialelor din dosar, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și urmează a fi admis din următoarele considerente.

Din materialele dosarului se constată că, prin ordinul nr.12-dep cu privire la delegare în deplasare din 22 februarie 2013 administrația Societății cu Răspundere Limitată „Sudzucker Moldova” a delegat colaboratorii Departamentului Tehnica, Tehnologie și Producere și anume Lukacik Jan în calitate de specialist principal în tehnică, Magdei Rostislav în calitate de director tehnic unității de producere Fălești, Struț Anjelina în calitate de șef de schimb unității de producere Drochia, Oleiniciuc Serghei în calitate de șef de schimb unității de producere Drochia pentru a pleca în deplasare în or. Hustopece, Cehia și la firma „Hidrotech” în or. Brno, Cehia și în or. Bratislava, Slovacia începând cu e 3 martie 2013 până la 12 martie 2013.

Totodată a dispus că, deplasarea va avea loc cu automobilul Societății cu Răspundere Limitată „Sudzucker Moldova” de model Skoda Octavia, numărul de înmatriculare DR SZ 040, cu prezentarea chitanțelor ce confirmă achitarea combustibilului pentru alimentația automobilului și a plăților pentru parcare.

La 3 martie 2013, în jurul orelor 6.30 autoturismul de serviciu a Societății cu Răspundere Limitată „Sudzucker Moldova”, marca Škoda Octavia cu numărul de înmatriculare DR SZ 040, condus de Lukacik Jan deplasându-se pe DN 1 C prin localitatea Cășeu, județul Cluj, România, din direcția Dej spre Baia Mare cu viteza 98 km/ora, a trecut pe sensul opus de mers și a intrat în coliziune frontală cu un cap de pod de beton.

În urma impactului Struț Anjelina și Oleiniciuc Serghei aflați în autoturism au decedat, iar în privința conducătorului auto Lukacik Jan a fost deschis un dosar penal pentru săvârșirea infracțiunii de „Ucidere din culpă” prevăzută de art. 192 alin. (2),(3) din Codul penal al României.

Prin sentința penală nr. 629/2014 a Judecătoriei Dej, județul Cluj din 23 septembrie 2013, Lukacik Jan a fost recunoscut culpabil în infracțiunea de ucidere din culpă prevăzută de art.178 alin.(1), (2) și (5) din Codul penal al României cu aplicarea pedepsei de 2 ani și 10 luni închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe durata termenului de încercare de 4 ani și 10 luni.

Prin Decizia Penală definitivă nr. 688/A/2015 a Curții de Apel Cluj din 15 mai 2015 a fost admis apelul declarat de Parchetul de pe lângă Judecătoria Dej împotriva sentinței penale nr.629 din 23 septembrie 2014 a Judecătoriei Dej în partea modalității de executare a pedepsei aplicate inculpatului.

Astfel, Curtea de Apel Cluj a dispus ca pedeapsa de 2 ani și 10 luni închisoare aplicată inculpatului Lukacic Jan pentru săvârșirea infracțiunii de ucidere din culpă, prevăzută de art. 178 alin. 1, 2 și 5 din Codul penal să fie executată în regim de detenție.

Ca urmare a producerii accidentului rutier la 3 martie 2013, Inspectoratul Teritorial de Muncă Drochia a cercetat circumstanțele comiterii accidentului și în acest sens la 21 martie 2013 a întocmit două procese-verbale privind cercetarea accidentului de muncă colectiv mortal prin care a constatat că, accidentul suferit de către Oleiniciuc Serghei și Struț Anjelina produs la 3 martie 2013 se consideră ca accident de muncă.

Conform certificatului de moștenitor legal din 4 septembrie 2013, moștenitori legali ai defunctului Struț Anjelina sunt soțul Struț Iurie, fiica Struț Anastasia și fiica minoră Struț Maria. Iar, potrivit certificatului de moștenitor legal din 29 noiembrie 2013, moștenitori legali ai defunctului Oleiniciuc Sergiu sunt soția acestuia Oleiniciuc-Crasnaia Tatiana și fiul minor Oleiniciuc Avel.

Astfel, la 15 mai 2013 Struț Iurie și Oleiniciuc-Crasnaia Tatiana s-au adresat către Societatea cu Răspundere Limitată „Sudzucker Moldova” cu o cerere prin care au solicitat achitarea indemnizației unice pentru decesul angajaților Struț Anjelina și Oleiniciuc Serghei.

Ulterior, la 14 aprilie 2017, moștenitori legali ai defuncților Struț Iurie, Oleiniciuc-Crasnaia Tatiana au depus la Societatea cu Răspundere Limitată „Sudzucker Moldova” o cerere prealabilă prin care au solicitat achitarea indemnizațiilor unice și a dobânzii de întârziere.

Din motiv că cererea a fost lăsată fără răspuns, Struț Iurie, Oleiniciuc-Crasnaia Tatiana s-au adresat cu acțiunea în instanța de judecată întemeiată în baza Legii securității în muncă nr. 186 din 10 iulie 2008.

Colegiul reține că, accidentul rutier produs la 3 martie 2013, pe DN 1 C, județul Cluj, România, în urma căruia Struț Anjelina și Oleiniciuc Serghei angajați ai Societății cu Răspundere Limitată „Sudzucker Moldova” a avut loc în timpul îndeplinirii obligațiilor de serviciu.

Potrivit art. 1403 alin. (1) din Codul civil (în redacția de până la 1 martie 2019) comitentul răspunde de prejudiciul cauzat cu vinovăție de prepusul său în funcțiile care i s-au încredințat.

În corespundere cu art. 1410 alin. (1) și (2) din Codul civil (în redacția de până la 1 martie 2019) persoanele a căror activitate este legată de un izvor de pericol sporit pentru lumea înconjurătoare (exploatarea vehiculelor, a instalațiilor, mecanismelor, folosirea energiei electrice, a substanțelor explozibile, efectuarea lucrărilor de construcții etc.) au obligația să repare prejudiciul cauzat de izvorul de pericol sporit dacă nu demonstrează că prejudiciul se datorează unei forțe majore (cu excepția cazurilor în care dauna a survenit ca urmare a exploatării navelor aeriene) sau din intenția persoanei vătămate.

Obligația de reparare a prejudiciului revine persoanei care posedă izvorul de pericol sporit în baza dreptului de proprietate ori în alt temei legal sau persoanei care și-a asumat paza izvorului de pericol sporit.

Conform art. 10 alin. (1) al Legii securității în muncă, în cadrul responsabilităților sale, angajatorul este obligat să ia măsurile necesare pentru protecția securității și sănătății lucrătorilor, inclusiv pentru prevenirea riscurilor profesionale, asigurarea informării și instruirii, precum și pentru asigurarea organizării și a mijloacelor necesare.

Art. 18 alin. (2) al Legii securității în muncă reglementează că, în caz de deces al lucrătorului în urma unui accident de muncă sau a unei boli profesionale, unitatea care poartă vina pentru accidentul de muncă sau pentru boala profesională repară prejudiciul material persoanelor care au dreptul la aceasta, în modul și în mărimea stabilită de lege, și, în plus, le plătește, din contul mijloacelor proprii, o indemnizație unică, luându-se ca bază salariul mediu anual al celui decedat, înmulțit la numărul anilor compleți pe care acesta nu i-a trăit până la vârsta de 62 de ani, dar nu mai puțin de 10 salarii medii anuale.

Potrivit pct.1 al Regulamentului cu privire la plata de către întreprinderi, organizații și instituții a indemnizației unice pentru pierderea capacității de muncă sau decesul angajatului în urma unui accident de muncă sau unei afecțiuni profesionale, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 513 din 11.08.93, întreprinderile, organizațiile și instituțiile indiferent de formele lor de proprietate și de activitate economică, în conformitate cu legislația Republicii Moldova poartă răspundere materială pentru prejudiciile cauzate angajaților de accidente de muncă sau afecțiunile profesionale.

În speță, instanța de recurs constată că prin sentința penală nr. 629/2014 a Judecătorei Dej, județul Cluj din 23 septembrie 2013, Lukacik Jan a fost recunoscut culpabil în comiterea infracțiunii de ucidere din culpă prevăzută de art.178 alin.(1), (2) și (5) din Codul penal al României.

Prin urmare, atât în cadrul cauzei penale cât și prin procesele-verbale privind cercetarea accidentului de muncă colectiv mortal din 21 martie 2013 s-a constatat că, Lukacik Jan care la momentul producerii accidentului de muncă era angajat al Societății cu Răspundere Limitată „Sudzucker Moldova” a încălcat prevederile din domeniul circulației rutiere și a muncii, iar fapta sa are o legătură cauzală directă cu decesul victimelor și ca urmare, societatea nu poate fi exonerată de la răspunderea pe care o poartă pentru producerea accidentului de muncă.

În corespundere cu art. 17 alin. (4) al Legii securității în muncă, angajatorul se va asigura că lucrătorii unităților din exterior, care desfășoară activități în unitatea sa, sunt instruiți adecvat în ce privește riscurile profesionale pe durata desfășurării activităților în această unitate.

Astfel, angajatorul urma să se asigure că, conducătorul unității de transport este suficient de instruit în domeniul securității muncii în perioada deplasării în scop de serviciu.

În corespundere cu art. 196 alin. (1) din Codul muncii în caz de vătămare a sănătății sau deces al salariatului ca urmare a unui accident de muncă sau a unei boli profesionale, salariatului i se compensează salariul (venitul) nerealizat, precum și cheltuielile suplimentare pentru reabilitarea medicală, socială și profesională în legătură cu vătămarea sănătății, sau familiei defunctului i se compensează cheltuielile legate de deces.

În baza pct.6 al Regulamentului cu privire la plata de către întreprinderi, organizații și instituții a indemnizației unice pentru pierderea capacității de muncă sau decesul angajatului în urma unui accident de muncă sau unei afecțiuni profesionale în

cazul când decesul angajatului a survenit în urma unui accident de muncă sau unei afecțiuni profesionale, primesc indemnizația unică în părți egale persoanele care, în conformitate cu legislația în vigoare, beneficiază de dreptul la repararea prejudiciului cauzat.

Pct. 21 din Regulament stabilește că, plata indemnizației unice persoanelor care beneficiază de acest drept se efectuează de către Întreprinderea vinovată de producerea accidentului de muncă sau de declanșarea afecțiunii profesionale din contul mijloacelor proprii.

La 3 martie 2013, data producerii accidentului rutier, salariatul Struț Anjelina avea vârsta de 41 de ani, iar salariatul Oleiniciuc Serghei vârsta de 50 de ani.

Ținând cont de faptul că, Struț Anjelina a decedat la vârsta de 41 de ani, iar numărul de ani compleți până la vârsta de 62 de ani sunt de 21 de ani, indemnizația unică ce urmează a fi achitată lui Struț Iurie, Dziuba (Struț) Anastasia, Struț Maria, în mod solidar din contul Societății cu Răspundere Limitată „Sudzucker Moldova” constituie suma de 1 890 827,82 lei, $(90039,42 \cdot 21)$.

Pentru Oleiniciuc Serghei care la momentul decesului avea vârsta de 50 de ani, iar numărul de ani compleți până la vârsta de 62 de ani sunt 12 de ani, indemnizația unică ce urmează a fi achitată Tatianeii Oleiniciuc-Crasnaia și Oleiniciuc Avel în mod solidar din contul Societății cu Răspundere Limitată „Sudzucker Moldova” constituie suma de 1 252 490 lei, $(104 374,18 \cdot 12)$.

Cu referire la pretenția privind încasarea dobânzii de întârziere pentru neachitarea indemnizației unice în caz de deces, Colegiul o consideră neîntemeiată și o va respinge din următoarele considerente.

Reclamanții solicitând încasarea dobânzii de întârziere la indemnizația unică și-au întemeiat pretenția în baza art. 585, 619 din Codul civil (în redacția de până la 1 martie 2019) invocând că din data pronunțării deciziei penale a Curții de Apel Cluj, 15 mai 2015, prin care a fost stabilită definitiv vinovăția angajatului Societății cu Răspundere Limitată „Sudzucker Moldova”, Lukacic Jan care are o legătură cauzală directă cu decesul lui Oleiniciuc Serghei și Struț Anjelina, Societatea cu Răspundere Limitată „Sudzucker Moldova” este obligată să achite indemnizațiile unice.

Instanța de recurs menționează că, dobânda de întârziere prevăzută de art.619 din Codul civil (în redacția de până la 1 martie 2019) reprezintă o modalitate de despăgubire pentru întârzierea executării obligațiilor pecuniare, considerându-se că are loc folosirea mijloacelor financiare străine.

Dobânda de întârziere se încasează de la data punerii debitorului în întârziere și se aplică doar obligațiilor pecuniare. Obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Conform art. 585 din Codul civil (în redacția de până la 1 martie 2019) în cazul în care, conform legii sau contractului, obligația este purtătoare de dobândă, se plătește o dobândă egală cu rata de refinanțare a Băncii Naționale a Moldovei dacă legea sau contractul nu prevede o altă rată.

Art. 619 alin. (1) din Codul civil (în redacția de până la 1 martie 2019) stabilește că, obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii.

Dobânda de întârziere reprezintă 5% peste rata dobânzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

Colegiul reiterează că, deși indemnizația unică de deces este o obligație pecuniară, aceasta nu este purtătoare de dobândă, dat fiind faptul că este o răspundere delictuală, și nu un raport obligațional, prin care până la un termen exact trebuie îndeplinite anumite obligațiuni.

Or, răspunderea delictuală pentru fapta proprie, este existența unei fapte ilicite, iar repararea prejudiciului are drept scop să înlăture integral efectele acesteia.

Prejudiciul, ca element esențial al răspunderii delictuale, constă în rezultatul, în efectul negativ suferit de o anumită persoană ca urmare a faptei ilicite săvârșite de o altă persoană pentru care aceasta din urmă e ținută să răspundă.

Instanța de recurs reține că, raporturile juridice privind repararea prejudiciului cauzat prin vătămare a integrității corporale sau prin altă vătămare a sănătății ori prin deces se consideră că au apărut la data la care sunt întrunite toate condițiile răspunderii delictuale.

La caz, condițiile de răspunderii delictuale au apărut odată cu stabilirea vinovăției angajatorului, Societatea cu Răspundere Limitată „Sudzucker Moldova”, în decesul lui Oleniciuc Serghei și Struț Anjelina.

Astfel, prevederile art. 585, 619 alin. (1) din Codul civil (în redacția de până la 1 martie 2019) nu pot fi aplicate în raporturile speței date.

Or, obligațiile se nasc din contract și nu din orice alt act susceptibil de a produce efecte juridice în condițiile legii.

În speță, raporturile dintre părți sunt întemeiate pe prevederile Legii securității în muncă potrivit căreia în caz de deces al lucrătorului în urma unui accident de muncă, angajatorul este obligat să achite o indemnizație unică și nicidecum raporturile obligaționale purtătoare de dobândă, ceea ce presupune obligațiile reciproce asumate de părți prin încheierea unui act ce dă naștere unor obligațiuni, calculate pentru perioada anterioară împlinirii termenului scadenței obligației.

Așadar, obligația de plată a indemnizației s-a stabilit în cadrul examinării cauzei, și respectiv până la acest moment, obligația nu era certă lichidă și exigibilă.

Or, o creanță este certă când are o existență neîndoielnică, este lichidă atunci când constă într-o sumă de bani precis determinată și este exigibilă când termenul la care debitorul trebuia să facă plata a expirat.

Potrivit art. 432 alin. (2) lit. c) din Codul de procedură civilă se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească a interpretat în mod eronat legea

În concluzie, instanța de apel, aplicând în speță prevederile art. 619 alin. (1) din Codul civil (în redacția de până la 1 martie 2019), a extins norma juridică dincolo de ipotezele la care se aplică și ca urmare, a tras o concluzie greșită cu privire la drepturile și obligațiile părților.

Însă, soluția instanței de fond privind respingerea cerințelor de încasare a dobânzii de întârziere este întemeiată, fiind încadrat corect raportul juridic material litigios.

Luând în considerație cele constatate supra, Colegiul Civil Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră că, recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Sudzucker-Moldova”, urmează a fi admis după cum urmează.

În conformitate cu art. 445 alin.1 lit. f) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Sudzucker-Moldova”.

Se casează decizia din 11 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Struț Maria, Dziuba (Struț) Anastasia, Struț Iurie, Oleiniciuc-Crasnaia Tatiana și Oleiniciuc Avel împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Sudzucker-Moldova”, intervenient accesoriu Lukacik Jan privind încasarea indemnizației unice și a dobânzii întârziere, în partea încasării dobânzii de întârziere și a plății taxei de stat din contul Societății cu Răspundere Limitată „Sudzucker-Moldova” în beneficiul lui Struț Maria, Dziuba (Struț) Anastasia și Struț Iurie, în mod solidar, a sumei de 710 199 lei (șapte sute zece mii o sută nouăzeci și nouă lei) și în beneficiul lui Oleiniciuc Crasnaia Tatiana și Oleiniciuc Avel, în mod solidar, a sumei de 470 438,61 lei (patru sute șaptezeci mii patru sute treizeci și opt lei și 61 bani) și a taxei în sumă de 35419 lei (treizeci și cinci mii patru sute nouăsprezece lei) în bugetul de stat și în această parte se menține hotărârea din 05 octombrie 2018 a Judecătorie Chișinău, sediu Centru.

În rest, decizia din 11 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, se menține.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan

Iurie Bejenaru

Victor Burduh